

BRODOVI USTANOVE ZA ODRŽAVANJE POMORSKIH PLOVNIH PUTOVA

PRIVREDNI SUD HRVATSKE

Presuda broj II Pž-3005/89-2 od 4. prosinca 1990.

Vijeće: mr. Veljko Vujović, mr. Pave Dević,
prof.dr. Branko Jakaša

Brodovi ustanove za održavanje pomorskih plovni putova nisu brodovi za upravne svrhe i kao takvi moraju plaćati lučke naknade.

Spor se vodi između poduzeća za komunalne usluge i Ustanove za održavanje pomorskih plovni putova kao tuženika. Tužitelj traži da mu tuženik plaća lučke naknade.

Prvostepeni sud je zauzeo stajalište da nisu ispunjeni uvjeti iz čl.52.st.2. Zakona o pomorskom i vodnom dobru, lukama i pristaništima (NN broj 19/74, 39/75, 17/77 i 18/81 - u nastavku teksta: Zakon) prema kojem lučke naknade ne plaća brod koji se koristi u upravne svrhe; posebno u odredbama Zakona o ustanovi za održavanje pomorskih plovni putova (Sl.1. SFRJ broj 50/74, 22/77 i 17/81) nije navedeno bilo kakvo ovlaštenje koje bi upućivalo na zaključak da je tuženik samostalni organ uprave ili da vrši ovlaštenja upravnog organa, a slijedom toga da su brodovi "Prišnjak" i "Sušac" korišteni u upravne svrhe.

Pravovremeno podnesenom žalbom tuženik pobija presudu zbog svih razloga iz čl.353.st.1. ZPP s prijedlogom da se "ukine kao neosnovana".

U žalbi navodi da "djelatnost tuženika nije upravna, ali, koliko je ona bliska ovoj, dovoljno će poslužiti podatak da je pravni prednik - tuženik - bio ujedno i upravni organ pod nazivom uprave pomorstva", ali da reorganizaciju cjelokupne pomorske djelatnosti, među kojima i djelatnosti tuženika i lučkih kapetanija, nije "pratila i adekvatna pravna regulativa". Nezavisno od toga smatra da je prvostepeni sud pravilnom primjenom materijalnog prava trebao zauzeti stajalište da tuženik nije obvezan platiti brodsku ležarinu iz razloga što se njegovi brodovi ne koriste u komercijalne svrhe.

Podredno je prigovorio i visini tužbenog zahtjeva smatrajući da je tuženik jednostrano i proizvoljno utvrdio visinu naknade.

Tužitelj je u odgovoru, osporivši navode tuženika a posebno tvrdnju tuženika da su tarife tužitelja nesrazmjerne, predložio da se žalba kao neosnovana odbije i potvrdi presuda prvostepenog suda. Zahtijevao je trošak odgovora na žalbu.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama razloga iz čl.365. st.2. ZPP ovaj drugostepeni sud je utvrdio da je presuda pravilna i zakonita.

Presuda je donesena u postupku u kojem nije počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl.354.st.2. ZPP, a na potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje prvostepeni sud je pravilno primijenio materijalno pravo i to odredbu čl.52.st.2. Zakona kada je prihvatio tužbeni zahtjev.

Prema čl. 52. st.2. Zakona lučke naknade ne plaća *brod odnosno čamac koji se koristi za upravne svrhe*.

Lučku naknadu i brodsku ležarinu (čl.47.st.1. Zakona) plaća brod za korištenje luke u bilo koje svrhe osim radi ukrcavanja ili iskrcavanja putnika i robe (čl.49.st.1. Zakona).

Za ocjenu osnovanosti tužbenih zahtjeva odlučno je utvrditi da li su se brodovi tuženika "Prišnjak" i "Sušac" u spornom razdoblju koristili za upravne svrhe.

Prema stajalištu i ovog drugostepenog suda - kod inače neosporne činjenice da su brodovi služili za održavanje objekata, sigurnosti plovidbe (svjetionika, obalnih svjetala, signalnih i lučkih svjetala), za snabdjevanje obitelji svjetioničara i za prijevoz svjetioničara i njihovih obitelji - ima se smatrati da se brodovi "Prišnjak" i "Sušac", obavljajući te poslove, nisu "koristili u upravne svrhe".

Premda zakon ne sadrži pobliže značenje izraza "brod koji se koristi u upravne svrhe", na zaključak da brodovi "Prišnjak" i "Sušac", obavljajući navedene poslove, nisu korišteni u upravne svrhe upućivale bi odredbe drugih republičkih zakona pa tako i odredba čl. 5. Zakona o pomorskom peljarenju (NN broj 15/74) kojom se određuje koji brodovi ne podliježu obveznoj pilotaži, pri čemu se posebno navode brodovi "koji služe za upravne svrhe", za razliku od broдова "Službe sigurnosti plovidbe", te brođova koji služe za održavanje pomorskih plovnih puteva i objekata za sigurnost plovidbe na tim putevima.

Ni Zakon o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi (Sl.1. SFRJ broj 22/77, 13/82 i 30/85) ne sadrži izraz "brod u upravne svrhe" već samo "javni brod" (čl.6.toč.22) pod kojim se smatra brod čiji je nosilac prava raspolaganja, odnosno brođar, društveno-politička zajednica i njen organ, a koji nije ratni brod i služi isključivo u neprivredne svrhe.

Kada bi se pod brodom koji se koristi u upravne svrhe smatrao javni brod, ni tada se brodovi "Prišnjak" i "Sušak" ne bi mogli smatrati brodom koji se koristi u upravne svrhe, jer nosilac prava raspolaganja toga brođa, odnosno brođar, nije društveno-politička zajednica ili njen organ već tuženik koji je registriran kao ustanova na koju se primjenjuju propisi koji vrijede za organizaciju udruženog rada (čl.2. Zakona o ustanovi za održavanje pomorskih

plovnih puteva) i koja obavlja stručno-tehničke poslove značajne za pravilno ostvarivanje funkcije federacije, a ne upravne poslove, što je prvostepeni sud pravilno zaključio

Pravilno je prvostepeni sud - kod zauzetog stajališta da brodovi "Prišnjak" i "Sušac" nisu brodovi koji su u 1987. godini korišteni u upravne svrhe pa da slijedom toga postoji obveza tuženika da tužitelju plati brodsku ležarinu - prihvatio tužbeni zahtjev u iznosu od ukupno 313,00 dinara koliko iznosi obračunata naknada prema odredbama Tarife lučkih naknada u unutrašnjem prometu luke Korčula za 1986/87 godinu od 15.09.1986. Ni navodima tijekom postupka ni u žalbi tuženik nije ničim doveo u sumnju pravilnost utvrđene tarife.

Tvrđnja tuženika u žalbi da tuženik ne bi bio obavezan plaćati brodsku ležarinu jer brodove "Prišnjak" i "Sušac" ne koristi u "komercijalne svrhe" nije relevantna jer prema odredbi čl.52.st.2. Zakona samo brod, odnosno čamac koji se koristi u upravne svrhe ne plaća lučke naknade.

Cijeneći da nisu ostvareni žalbeni razlozi, kao ni razlozi na koje ovaj drugostepeni sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo je temeljem čl.368. ZPP odbiti žalbu tuženika kao neosnovanu i potvrditi presudu prvostepenog suda.

Odluka o troškovima postupka u povodu žalbe temelji se na odredbi čl.166.st.1. u vezi s čl.154.st.1. i 155.st.2. ZPP-a, a tužitelju je trošak odmjereno za taksu odgovora na žalbu u iznosu od 2,70 dinara i za sastav podneska (Tbr.10.toč. 2 i Tbr.42.) u iznosu od 43,20. dinara.

Mr. Pave Dević,
sudac Privrednog
suda Hrvatske

Summary

SHIPS OF THE ORGANIZATION FOR THE MAINTENANCE OF SEA MARKS

The ships of the Organization for the maintenance of sea marks are not regarded as ships for administrative purposes and are therefore obliged to pay port taxes.